

Uit afkeer van kernenergie wil het Planbureau voor de Leefomgeving de bossen in Finland en Zweden opofferen

Posted on 4 mei 2024 by Eduard Bomhoff

Nieuw plan van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL): we kappen 15 miljoen kubieke meter hout in de Finse bossen. Grote schepen brengen dat hout naar Rotterdam; binnenschepen vervoeren het verder naar elektriciteitscentrales overal in Nederland. We verbranden dat hout in de centrales, produceren elektriciteit en vangen een deel op van de CO2-uitstoot bij het verbranden. Is dat goed of slecht voor het klimaat?

'Heel goed', zegt het PBL in een belangrijk nieuw rapport van vorige week over de toekomst van de energievoorziening. Boomkap is de belangrijkste aanbeveling. Omdat het PBL geen serieuze rol wil zien voor nucleair (parallel aan de opvatting van Frans Timmermans), maar extreem snel af wil van olie en gas, wil het op enorme schaal bomen kappen en opstoken. De beoogde volumina zijn ongekend.

Een Finse studie – het land dat het meest heeft te vrezen omdat het voor zeventig procent uit bossen bestaat – noemt met angst het cijfer van een jaarlijkse kap van 15 miljoen kuub bos.

Plant snel nieuwe bomen

De redenering van het PBL is dan als volgt: zo lang de bomen al in het Finse bos staan, slurpen ze CO2 uit de atmosfeer. Dat telt als een negatieve post in de CO2-boekhouding van het PBL. Zijn de bomen gekapt, en verbranden we ze in de elektriciteitscentrales, dan komt een beetje CO2 vrij door de verbranding, maar het PBL vindt het zelfs niet essentieel om al die CO2 af te vangen. De CO2 die vrijkomt bij de boomverbranding (+CO2) is immers zo veel geringer van omvang dan de CO2 die al eerder is geabsorbeerd (-CO2) tijdens de groei van de boom.

Daarom is de belangrijkste aanbeveling van het PBL om vanaf nu zo veel mogelijk elektriciteit op te wekken met het opstoken van omgekapte bomen. Daarna moeten we dan snel nieuwe, jonge bomen planten. Het PBL pleit voor 'nieuw aangeplante bossen met snelgroeiende soorten' (pagina 98).

Ziet u de fout in deze redenering? Het PBL kennelijk niet, want het gaat door met reclame voor houtkap – alles om maar niet op een serieuze manier te hoeven kiezen voor kernenergie. Een team van zes Finse researchers legt toch duidelijk genoeg uit waarom dit een crazy idee is. Het PBL doet alsof een groen, nieuw geplant boompje, zoals je die in Boskoop (de naam zegt het al) langs de N207 kunt kopen voor in de tuin, het CO2- slurpen van haar voorgangster in het bos direct volledig kan overnemen. Tere Vaden, Antti Majava (beiden van de universiteit van Helsinki) en hun vier medeauteurs leggen uit dat grootschalige kap van bossen netto de CO2 in de atmosfeer niet verlaagt maar juist verhoogt omdat de nieuwe bomen eerst moeten volgroeien voordat ze evenveel CO2 absorberen als de omgekapte oude bomen: 'de bossen hebben tientallen jaren nodig om weer volledig te hergroeien… nog meer boomkap [zoals bepleit door het PBL] verslechtert de absorptie van CO2 voor de komende vijftig jaar.'

Hun artikel in *Energy Strategy Review* slaat daarom groot alarm en is in de twee jaar sinds publicatie al 37 keer aangehaald in de literatuur (maar niet door het PBL). Dit zal Finland nooit laten gebeuren.

Lelijke wonden

Zweden is de tweede EU-staat met nu nog heel veel bos. Boomkap betekent ook daar netto een toename van de CO2 in de atmosfeer, het omgekeerde van wat iedereen zou wensen. Zweedse actiegroepen protesteren ook om die reden deze maand op de jaarvergadering van het Zweedse staatsbedrijf Vattenfall (ook groot in Nederland) om te stoppen met boskap.

Gesproken met mijn Maleisisch-Chinese vriend, ondernemer dr Wee Chong, onder meer actief in de chemische industrie op Sarawak, de grootste provincie van Maleisisch Borneo met 77.000 vierkante kilometer oerwoud. Daar worden bomen gekapt, maar gelukkig veel minder dan vroeger, en nooit voor verbranding in electriciteitscentrales: 'Bomen zijn veel waardevoller voor Ikea en vooral voor de luxe meubelindustrie dan om ze op te branden. Boomkap richt lelijke wonden aan in het oerwoud. Houtzagerijen gebruiken hun eigen zaagsel, afval en biomassa in de drooghutten voor net gekapte bomen, maar ik heb nog nooit gehoord van houtstook voor energie. Sarawak heeft waterkracht, er is veel olie en gas in de zee en wij zijn begonnen met een experiment met waterstof voor onze chemische fabrieken. Van houtverbranding voor energie heb ik nog nooit gehoord – misschien alleen nog in heel afgelegen delen van Myanmar; China is dat stadium ook al lang gepasseerd.'

Het PBL schrijft luchtig dat er slechts 'beperkte ecologische effecten' komen als we nog harder gaan kappen zolang we de nieuwe aanplant beperken tot 'snelgroeiende soorten'. Uw columnist heeft lang in Zuid-Oost Azië gewerkt (hoogleraar in Singapore en Kuala Lumpur) en kon langs de snelwegen en nog beter vanuit de lucht bij landing in Kuala Lumpur zien hoe saai en monotoon het landschap wordt als oerwoud wordt vervangen door strak in het gelid opgestelde rijen van oliepalmen. De hele milieubeweging was daarom erg tegen kappen van oerwoud voor het planten van oliepalmen en demonstreerde in Rotterdam bij het hoofdkantoor van Unilever.

Het PBL was het toen nog hartgrondig eens met de activisten tegen boskap in Maleisië en Indonesië. Een PBL-rapport uit 2016 schrijft: in een paragraaf tegen palmolie dat de natuur er door achteruit gaat en ook dat minder CO2 wordt vastgehouden: 'Door … ontbossing gaan natuurlijk kapitaal en de diensten die het levert verloren.'

Ramp voor natuur

Ondanks dit alles wil het PBL nu de Finse en Zweedse bossen kappen en vervangen door 'snelgroeiende soorten'. Wat is dat anders dan de uiterste consequentie van het dogmatisch afwijzen van kernenergie? Triomf voor Timmermans die PvdA en GroenLinks bij elkaar wil houden en daarom tegen kernenergie moet zijn; een definitieve blamage voor het PBL en – belangrijker – een ramp voor de natuur.

Eduard Bomhoff *is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.*

Het zijn de donateurs die ***Wynia's Week*** *mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER*** *. Hartelijk dank!*